



RESEARCH ARTICLE / ARAŞTIRMA YAZISI

Examination of the Relationship Between Perfectionism and Sexual Myths in Adults

Yetişkinlerde Mükemmeliyetçilik ve Cinsel Mitler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Süleyman Kahraman¹, Muhammet Enes Kaya², İlayda Erez³

Abstract:

In this study, it was aimed to examine the relationship between perfectionism and sexual myths in adults. The study was conducted with the participation of a total of 507 people, 369 women and 138 men over the age of 18. Demographic information form, Multidimensional Perfectionism Scale and Sexual Myths Scale were used as data collection tools in the study. The data were analyzed using the SPSS program. According to the results of the study, a positive, moderate relationship was found between the Multidimensional Perfectionism Scale scores and the Sexual Myths Scale scores of the participants. In terms of demographic variables, significant differences were found in the Multidimensional Perfectionism Scale scores of the participants according to gender, mother attitude and father attitude, and Sexual Myths Scale scores according to gender, marital status, educational status and mother attitude. The results of the research have been discussed within the framework of the relevant literature and some suggestions have been made.

Keywords: Perfectionism, Sexual Myths, Sexuality, Adults

¹Asst. Prof., Beykent University, Department of Psychology, İstanbul, Türkiye, suleymankahraman@beykent.edu.tr Orcid; 0000-0002-8223-4614.

²Res. Assist. Beykent University, Department of Psychology, İstanbul, Türkiye, eneskaya@beykent.edu.tr Orcid; 0000-0002-7808-6583.

³ Graduate Student, Beykent University, Department of Psychology, İstanbul, Türkiye, ilaydaerez@gmail.com Orcid; 0000-0002-9601-7223.

Address of Correspondence/Yazışma Adresi: Beykent University, Department of Psychology, İstanbul, Türkiye, E-mail: eneskaya@beykent.edu.tr

Date of Received/Geliş Tarihi: 28.03.2021, **Date of Revision/Düzeltilme Tarihi:** 30.05.2021, **Date of Acceptance/Kabul Tarihi:** 05.08.2021, **Date of Online Publication/Çevrimiçi Yayın Tarihi:** 01.09.2021

Citing/Referans Gösterimi: Kahraman, S., Kaya, E. M., & Erez, İ. (2021). Examination of the Relationship Between Perfectionism and Sexual Myths in Adults, *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 3(3): 175-82

© 2021 The Author(s). Published by Cyprus Mental Health Institute / Cyprus Turkish Journal of Psychiatry and Psychology (www.ktpdgersi.com). This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 license which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes. <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Öz:

Bu çalışmada yetişkinlerde mükemmeliyetçilik ve cinsel mitler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, 18 yaş üzeri 369 kadın ve 138 erkek olmak üzere toplam 507 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak demografik bilgi formu, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Cinsel Mitler Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan veriler, SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği puanları ile Cinsel Mitler Ölçeği puanları arasında pozitif yönlü, orta düzey bir ilişki bulunmuştur. Demografik değişkenler açısından katılımcıların ÇBMÖ puanlarında cinsiyet, anne tutumu ve baba tutumuna göre, CMÖ puanlarında ise cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu ve anne tutumuna göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Araştırma sonuçları ilgili literatür çerçevesinde tartışılmış ve bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mükemmeliyetçilik, Cinsel Mitler, Cinsellik, Yetişkinler

Giriş

Hayatın birçok alanında etkisi olduğu düşünülen ve kişilik yapısının bir parçası olarak kabul edilen mükemmeliyetçilik (McArdle, 2010), insanların hem kendilerinden hem de başkalarından gereğinden daha yüksek standartlarda olmayı talep etme durumu olarak tanımlanabilmektedir (Hollender, 1978). Yapısı itibarıyla mükemmeliyetçiliğin, başarmanın zor olduğu hedefler koymaya ve bunu başarmak için çaba harcamaya dönük bir yönü de bulunmaktadır (Shafraan & Mansell, 2001). Başarı odaklı mükemmeliyetçilik, işler yolunda gitmediğinde yaşanan başarısızlığın sebep olduğu, suçluluk, utanç, özsaygıda azalma gibi olumsuz sonuçları da beraberinde getirebilmektedir (Hewitt & Flett, 1991).

Mükemmel performanslar ortaya koyabileceğine ve bunu yapması gerektiğine inanan mükemmeliyetçi bireyler, mükemmel ulaşmayan herhangi bir şeyden memnuniyet duymamakta, bu durum da kendilerine dair tatmin eşiklerinin çok yüksek olmasına sebep olabilmektedir (Antony, Purdon, Huta & Swinson, 1998). Yüksek beklentilerin ve hedeflenen kusursuzluğun karşılanmadığı girişimler, mutsuzluk ve karamsarlıkla sonuçlanabilmektedir. Bu haliyle mükemmeliyetçilik; başarılı olma, amaca ulaşma ya da etkili performans gösterme konusunda esneklikten uzak bir anlayış gelişmesine sebep olarak aslında insan olmanın gerçekliğiyle ve yaşamın doğal seyriyle bağdaşmayan katı bir yaklaşım sergilenmesine sebep olmaktadır (Limburg, Watson, Hagger & Egan, 2017).

Mükemmel olduğunu düşünen ya da mükemmel olmak isteyen insanların genellikle psikolojik açıdan problem yaşayan insanların olduklarını belirten çalışmaların (Greenspon, 2000) dikkat çektiği temel nokta, mükemmeliyetçi yaklaşımın insan doğasıyla bağdaşmaması ve mükemmellik yönünde bir algının veya amacın ruh sağlığı açısından tercih edilebilir olmadığıdır. Mükemmeliyetçiliğin psikopatolojiyle yakın ilişkisini gösteren çalışmalarda, mükemmeliyetçiliğin psikopatoloji gelişiminde kritik bir rolü olduğu ve psikolojik bozukluklarda önemli bir risk faktörü olarak görülebileceği belirtilmiştir (Limburg, Watson, Hagger & Egan, 2017). Nitekim mükemmeliyetçiliğin depresyon, benlik saygısında azalma ve yalnızlık gibi uyum sorunları ve psikolojik belirtilerle (Hibbard & Davies, 2011), yeme bozukluklarıyla (Bardone-Cone et al., 2007), obsesif

kompulsif bozuklukla, intihar davranışlarıyla (Hewitt, Flett & Turnbull-Donovan, 1992) ilişkisini gösteren çalışmalar bu durumu desteklemekte ve mükemmeliyetçiliğin psikolojik bozukluklardaki kritik konumunu göstermektedir.

İnsan yaşamındaki alanlardan bir diğeri olan cinsellik, yaşam boyu derin, yaygın ve ayrılmaz bir parça olarak, insan varlığının merkezinde yer almıştır (Sheppard & Ely, 2008). Cinsellik, her insanın içinde kendiliğinden ortaya çıkan temel bir içgüdüdür (Aker, Şahin ve Oğuz, 2019). Dinamik bir yapıda olan cinselliğin içeriğinde; cinsiyet, cinsiyet kimlikleri ve cinsiyet rolleri, erotizm, cinsel yönelim, samimiyet, zevk ve üreme bulunmaktadır. Cinselliğin birçok boyutu vardır; düşünceler, fanteziler, inançlar, tutumlar, arzular, roller; bunların tümü hayatın içinde yer alırken her zaman ifade edilme ve deneyimlenme imkânı olmayabilmektedir (World Health Organization, 2015). Nitekim bu kadar önemli olmasına rağmen cinsellik; üzerine konuşulmayan, utarılan konuların da başında gelmektedir.

Cinsel mitler ise, cinsellikle ilgili konular hakkında yanlış ve ilmi olmayan, korkunç ve şişirilmiş inançlar olarak tanımlanmaktadır (Kukulu, Gürsoy ve Ak-Sözer, 2009). Bireylerin cinsellik hakkındaki kimlik gelişimlerini de olumsuz etkileyen (Ejder-Apay ve diğer., 2015) ve kulaktan dolma bilgiler veren arkadaş çevresi ve aile büyükleri, radyo televizyon gibi kitle iletişim organları ve pornografik yayınlarla daha da artan cinsel mitlerin, oluşmasının en temel sebepleri; cinsel yaşamla ilgili konuların açık bir şekilde tartışılıp-değerlendirilmemesi, konuşulmaması ve yeterli bilimsel kaynağın olmamasıdır (Güneş ve diğer., 2016).

Kulaktan dolma ve hatalı bilgiler, cinsiyet fark etmeden bireylerin cinsel yaşamları üzerinde olumsuz etkiler yaratarak, kişinin kendisinde suçluluk ve yetersizlik gibi duyguların oluşmasına sebep olmaktadır. Bu duyguların, cinsel işlev bozuklukları üstünde önemli bir yeri vardır; hazırlayıcı, başlatıcı ve sürdürücü. Cinsel mitler, bireylerin algılarını bozarak beklentilerini artırmakta, bu beklentiler de kişilerde yetersizlik duygusuna ve kaygıya sebep olmaktadır. Bu durum, cinsel işlev bozukluklarının sebeplerinden biri olurken cinsel işlev bozukluğu tedavisini de olumsuz etkilemektedir (Özmen, 1999). Cinsel mitlerin devamlılığı kişilerin aile yaşamlarını da bozmaktadır. Bazı mitler nesiller arasında abartılarak aktarılmakta ve bireylerin hem sosyal hem de cinsel

anlamda hayatlarını olumsuz etkilemektedir (Eriş-Davul ve Ertekin-Yazıcı, 2019).

Günümüzde hala var olan cinsel mitler nedeni ile insanlar, hayatlarında önemli bir yere sahip olan cinsellik konusuna karşı hoşgörü duygusunu kaybedebilmektedir. Bireyler, cinsel problemleri ile ilgili yardım almayı reddetmekte, hatta bu konuları partnerleriyle dahi konuşamayacak seviyeye gelebilmektedir (Çelik ve Arıcı, 2014). Bu durumun, mükemmeliyetçi bireyler için ise daha fazla önem taşıyacağı ve problemin büyümesine yol açacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, yetişkinlerin mükemmeliyetçilik ve cinsel mitlere olan inancı arasındaki ilişkiyi ve çeşitli demografik değişkenlere göre mükemmeliyetçilik ve cinsel mit düzeylerinin karşılaştırmasını ortaya koymaktır. Çift ve aile ilişkilerini doğrudan etkileyen cinsel mitlerin; mükemmeliyetçilikle birlikte ele alınması ve demografik özellikler açısından incelenmesi, konunun anlaşılması ve toplumda karşılaşılan sorunlara etkili çözümler getirilebilmesi adına önem taşımaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Yapılan bu araştırma, ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modeli, iki veya ikiden fazla değişkenin aralarında ilişki olup olmadığını, var olan ilişkinin düzeyini ortaya koymayı amaçlayan bir modeldir (Karasar, 2009). Çalışmanın etik izinleri Beykent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler için Yayın Etiği Kurulu tarafından 01.07.2020 tarihinde onaylanmıştır.

Evren ve Örneklem

Örneklem, 369 kadın 138 erkek olmak üzere toplam 507 kişiden oluşmaktadır. Veriler, çevrimiçi oluşturulan anketin çeşitli sosyal medya platformlarında paylaşılmasıyla toplanmıştır. Katılımcıların %32'si (162) evli, %68'i (345) bekar. Katılımcıların %14,2'si (72) lise, %63,3'si (321) lisans, %22,5'i (114) yüksek lisans mezunudur; %13,2'si (67) anne tutumunu otoriter, %13,8'i (70) mükemmeliyetçi, %28,8'i (146) demokratik, %14,2'si (72) tutarsız, %30'u (152) ise aşırı koruyucu olarak belirtmiştir; %22,1'i (112) baba tutumunu otoriter, %9,7'si (49) mükemmeliyetçi, %35,3'ü (179) demokratik, %18,1'i (92) tutarsız, %14,8'i (75) aşırı koruyucu olarak belirtmiştir.

Tablo 1.

Araştırmada Kullanılan Ölçeklere İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	\bar{x}	ss	Çarpıklık	Basıklık
ÇBMÖ	507	81,12	21,438	0,292	0,108
CMÖ	507	61,29	16,954	0,520	0,108

ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği, CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

Tablo 1'de araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin betimsel istatistikler verilmiştir. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin ortalaması 105,30, standart sapması 22,978, çarpıklık değerleri -,267/108,

Bulgular

Veri Toplama Araçları

Sosyo-demografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan formda katılımcıların cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, anne tutumu ve baba tutumuna yönelik sorular bulunmaktadır.

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇBMÖ)

Frost ve arkadaşları (1990) tarafından geliştirilen ölçek, 35 madde ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar şöyledir: 1) Hata endişesi, 2) Kişisel standartlar, 3) Ebeveyn beklentileri, 4) Ebeveyn eleştiriciliği, 5) Eylemlerden şüphe duyma/emim olamama ve 6) Organizasyon. "1=Kesinlikle Katılmıyorum", "5=Kesinlikle Katılıyorum" aralığındaki cevaplardan birinin işaretlenmesi şeklinde uygulanan ölçek, 5'li likert tipi ile değerlendirilmektedir (Mızrak, 2006).

Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ)

Gölbaşı, Evcili, Eroğlu ve Bircan (2016) tarafından bireylerin cinsel mitlere sahip olma durumlarını belirlemeye yönelik geliştirilmiş bir ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0.91'dir. 28 maddeden oluşan ölçek, likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçek, "1=Asla Katılmıyorum", "5=Kesinlikle Katılıyorum" aralığındaki cevaplardan birinin işaretlenmesi şeklinde hazırlanmıştır. Cinsel mitler ölçeği sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar ve boyutlara ait sorular; toplumsal cinsiyet (1,2,3,4,5,6), cinsel yönelim (7,8,9,10,11), yaş ve cinsellik (12,13,14,15), cinsel davranış (16,17,18), mastürbasyon (19,20), cinsel şiddet (21,22,23,24), cinsel ilişki (25,26) ve cinsel doyum (27,28) şeklindedir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS programından yararlanılmıştır. Verilerin analizinde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için frekans analizleri, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Cinsel Mitler Ölçeği'nin korelasyonunu belirlemek için korelasyon analizi, ölçek puanlarında demografik özellikler açısından anlamlı farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla iki kategorili değişkenlerde bağımsız gruplar t testi, üç ve daha fazla gruplu değişkenlerde ise ANOVA analizi kullanılmıştır. ANOVA analizlerinden anlamlı çıkan karşılaştırmalar için post hoc testleri olarak Scheffe ve Tamhane T2 testleri kullanılmıştır.

basıklık değerleri -,165/217'dir. Cinsel Mitler Ölçeği'nin ortalaması 61,29, standart sapması 16,954, çarpıklık değerleri ,520/108, basıklık değerleri -.380/217'dir.

Tablo 2.*Cinsiyete Göre ÇBMÖ ve CMÖ Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Örneklem T-Test Analizi*

		N	\bar{x}	ss	t	sd	p
ÇBMÖ	Kadın	369	79.70	21.681	-2,151	256,713	,032
	Erkek	138	84.92	20.367			
CMÖ	Kadın	369	57.65	15.118	-7,831	215,086	,000
	Erkek	138	71.02	17.797			

ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

Tablo 2’de cinsiyet değişkenine göre ÇBMÖ ve CMÖ puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t-test analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre erkeklerin

ÇBMÖ ($t=-2,151$; $p<,05$) ve CMÖ ($t=-7,831$; $p<,001$) puanları kadınlardan anlamlı düzeyde yüksektir.

Tablo 3.*Medeni Duruma Göre ÇBMÖ ve CMÖ Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Örneklem T-Test Analizi*

		N	\bar{x}	ss	t	sd	p
ÇBMÖ	Evli	162	80.06	22.373	0,336	299,317	,737
	Bekar	345					
CMÖ	Evli	162	81.62	20.999	2,878	505	,004
	Bekar	345					

ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

Tablo 3’te medeni durum değişkenine göre ÇBMÖ ve CMÖ puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t-test analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre evli

bireylerin CMÖ puanları bekar bireylerin CMÖ puanlarına göre anlamlı bir şekilde yüksektir ($t=2,878$; $p<,01$).

Tablo 4.*Eğitim Durumuna Göre ÇBMÖ ve CMÖ Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Analizi*

		K.T	sd	K.O	F	p	Gruplar Arası Fark
ÇBMÖ	Gruplar arası	693,614	2	346,807	,656	,519	
	Gruplar içi	266470,007	504	528,710			
CMÖ	Gruplar arası	6584,088	2	3292,044	11,948	,000	Lise>Lisans
	Gruplar içi	138864,708	504	275,525			Lise>Yüksek Lisans

ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

Tablo 4’te eğitim durumu değişkenine göre ÇBMÖ ve CMÖ puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre CMÖ puanlarında ($F(2,504)=11,948$; $p<,001$) eğitim durumuna göre anlamlı

farklılık vardır. Post Hoc analizlerine göre lise mezunlarının CMÖ puanları lisans ve yüksek lisans mezunlarından daha yüksektir.

Tablo 5.*Anne tutumuna Göre ÇBMÖ ve CMÖ Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Analizi*

		K.T.	sd	K.O.	F	p	Gruplar Arası Fark
ÇBMÖ	Gruplar arası	32071,704	4	8017,926	17,121	,000	Otoriter>Demokratik
	Gruplar içi	235091,918	502	468,311			Mükemmeliyetçi>Demokratik
CMÖ	Gruplar arası	6324,127	4	1581,032	5,705	,000	Otoriter>Demokratik
	Gruplar içi	139124,670	502	277,141			Aşırı koruyucu>Demokratik

ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

Tablo 5'te anne tutumu değişkenine göre ÇBMÖ ve CMÖ puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre ÇBMÖ puanlarında ($F(4,502)=17,121$; $p<,001$) ve CMÖ puanlarında ($F(4,502)=5,705$; $p<,001$) anne tutumuna göre anlamlı farklılık vardır. Post Hoc analizlerine göre annesi otoriter,

mükemmeliyetçi ve aşırı koruyucu tutumda olanların ÇBMÖ puanları demokratik tutumda olanlardan anlamlı şekilde daha yüksektir. Annesi otoriter ve aşırı koruyucu tutumda olanların CMÖ puanları demokratik tutumda olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 6.

Baba tutumu ÇBMÖ ve CMÖ Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Analizi

		K.T	sd	K.O	F	p	Gruplar Arası Fark
ÇBMÖ	Gruplar arası	11235,586	4	2808,896	5,510	,000	Otoriter> Demokratik
	Gruplar içi	255928,035	502	509,817			
CMÖ	Gruplar arası	2353,115	4	588,279	2,064	,084	
	Gruplar içi	143095,682	502	285,051			

ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği

Tablo 6'da baba tutumu değişkenine göre ÇBMÖ ve CMÖ puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre ÇBMÖ puanlarında ($F(4,502)=5,510$; $p<,001$) baba tutumuna göre anlamlı

düzye farklılık vardır. Post Hoc analizlerine göre babası otoriter tutumda olanların ÇBMÖ puanları babası demokratik tutumda olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 7.

Ölçek Puanlarına İlişkin Korelasyon Analizi

		Cinsel Mitler Ölçeği
Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği	r	,435
	p	,000

Tablo 7'de katılımcıların ÇBMÖ ve CMÖ puanları arasındaki doğrusal ilişkinin incelenmesine ilişkin korelasyon analizi sonuçları verilmiştir. Buna göre

ÇBMÖ ve CMÖ puanları arasında pozitif yönlü anlamlı korelasyon vardır ($r:,435$; $p<,001$).

Tartışma

Bu araştırmada, yetişkinlerde mükemmeliyetçilik ve cinsel mitler inancı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak katılımcıların mükemmeliyetçilik ve cinsel mitlere inanç düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda uygun görülen istatistiksel analizler yapılmış ve elde edilen sonuçlar konu ile ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre erkek katılımcıların hem mükemmeliyetçilik hem de cinsel mitlere inanç düzeyleri kadın katılımcılardan yüksektir. Alanyazında araştırma sonuçlarını destekler şekilde erkeklerin mükemmeliyetçilik (Tuncer ve Voltan-Acar, 2006; Yılmaz, Erişen ve Banaz, 2019) ve cinsel mitlere inanma düzeylerinin (Karabulutlu ve Yılmaz, 2018; Karasu ve Sohbet, 2019) kadınlardan daha yüksek olduğunu belirten çalışmalar bulunmaktadır. Mükemmeliyetçilik açısından toplumun erkeklere yüklediği rollerin ve yüksek

beklentilerin bu duruma yol açtığı düşünülmektedir (Saracaloğlu, Saygı, Yenice ve Altın, 2016). Cinsel mitler açısından ise söz konusu fark, toplumun erkekte beklenenleriyle paralel şekilde erkeklerin daha baskın ve aktif karakterde yetiştirilmesi, bu durumun da erkeklerde bir ispat çabasına sebep olduğu ve kadınlarla birlikte cinselliğe dair de belli bir mesafe ve çarpıtılmış inançlar geliştirdikleri şeklinde açıklanabilmektedir (Güdül-Öz, Ak-Sözer ve Balcı-Yangın, 2020). Araştırma sonuçlarından farklı şekilde mükemmeliyetçilik (Demirci, Çepikkurt, Kızıldağ-Kale ve Güler, 2018; Otrar, Dönmez ve Uzel, 2018) ve cinsel mitlere inanç düzeyinin (Şahbaz, 2017) cinsiyet açısından bir farklılık göstermediğini belirten araştırmalar da bulunmaktadır. Birçok kültürde toplumsal cinsiyet çalışmalarına dair farkındalığın artması ve işlev gösterilen alan bağlamında cinsiyet farklarının önemini yitirmesi, cinsiyetler açısından fark olmayışın muhtemel sebebi olarak görülmektedir (Ulu-Kalın, 2020).

Medeni durum açısından evli ve bekar katılımcılar arasında mükemmeliyetçilik puanları açısından anlamlı bir farklılık görülmezken, evli bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyi bekar bireylerden daha yüksek bulunmuştur. Mükemmeliyetçiliğin medeni durum açısından evli bireyler lehine farklılık gösterdiğini bildiren çalışmaların (Kiremitçi, Gençer ve Demiray, 2014) yanı sıra araştırma sonucunu destekleyen ve mükemmeliyetçiliğin medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediğini belirten çalışmalar da bulunmaktadır (Erdoğan, Topuz ve Bahadır, 2018). Medeni durumun mükemmeliyetçilik açısından belirleyici bir değişken olmaması, mükemmeliyetçiliğin durum odaklı olmaktan ziyade bir kişilik özelliği olarak değerlendirilmesiyle açıklanabilmektedir (McArdle, 2010). Evli katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyleri bekar katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçla uyumlu olarak cinsel mitlere inanma düzeyinin evli bireylerde daha yüksek olduğunu bildiren çalışmaların da (Özdemir ve Yılmaz, 2020; Torun, Torun ve Özaydın, 2011) belirttiği gibi toplum açısından bekarlardan farklı bir şekilde konumlandırılan evli bireylerin, cinselliğe dair tanımlamalarının farklı olması, yaşam tarzı, sosyal statü, cinsel bilgi ve deneyim farklılıklarının bu durumun muhtemel sebebi olabileceği düşünülmektedir. Cinsel mitlere inanç düzeyiyle medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmayan çalışmalarda (Aker, Şahin ve Oğuz, 2019; Miah, Al-Mamun, Khan & Mozumder, 2015) ise cinsel mitler daha çok sosyal bir durum olarak ele alınan medeni durumdan ziyade cinsel deneyimler üzerinden açıklanmış ve olası bir ilişkiye bu şekilde rastlanabileceği düşünülmüştür.

Katılımcıların mükemmeliyetçilik puanlarında eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık görülmemiştir. Bu sonuçtan farklı olarak eğitim düzeyiyle mükemmeliyetçilik arasında ilişki bulan ve eğitim seviyesi yükseldikçe mükemmeliyetçiliğin de arttığını gösteren çalışmalarda (Gönülatış ve İmamoğlu, 2019) eğitim düzeyi yüksek bireylere dair hem toplumun hem de bireylerin kendisinin beklentisinin yüksek olduğuna ve bu durumun bireylerdeki mükemmeliyetçiliği de etkilediğine dikkat çekilmiştir. Sorkkila and Aunola (2019), ise çalışma sonuçlarıyla tutarlı şekilde eğitim durumu ve mükemmeliyetçilik arasında ilişki bildirmeyen çalışmalarında, mükemmeliyetçiliğin aile içi etkileşimlerdeki gelişim süreci üzerinde durmuş ve mükemmeliyetçiliğin karmaşık yapısını çeşitli faktörler açısından değerlendirmişlerdir. Cinsel mitlere inanç düzeylerinde eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık vardır, lise mezunlarının lisans ve yüksek lisans mezunlarına göre cinsel mitler puanları anlamlı düzeyde daha yüksektir. Alanyazında araştırma sonuçlarıyla tutarlılık gösteren ve eğitim seviyesi yükseldikçe cinsel mitlere inanma düzeylerinin düştüğünü belirten çalışmalar bulunmaktadır (Kilci ve Özsoy, 2019; Uyar-Ekmen, Özkan ve Gül, 2017). Bireylerin eğitim seviyesi yükseldikçe bilgiye ulaşma olasılığı da artmakta ve cinsel yaşama dair doğru bilgiler edinilebilmektedir. Düşük eğitim seviyesinde ise bireyler cinsel eğitime dair sağlıklı bilgi kaynaklarından uzak kalarak cinsel mitlere daha fazla inanabilmektedir (Güneş ve diğer., 2016). Bununla birlikte araştırma sonuçlarından farklı olarak Şahbaz (2017), tarafından yapılan çalışmada eğitim düzeyine göre cinsel mitlerde farklılaşma olmadığı saptanmıştır. Cinsel mitler, eğitim düzeyi yüksek kişilerde de görülebilmektedir, bu problemin asıl kaynağı ise cinsellikle alakalı konuların

yeteri kadar konuşulup tartışılmaması ve gerekli düzeyde bilimsel bilgiye sahip olunamamasıdır.

Anne tutumu otoriter, mükemmeliyetçi ve aşırı koruyucu olan katılımcıların mükemmeliyetçilik puanları, anne tutumu demokratik olan katılımcılardan; baba tutumu otoriter olan katılımcıların mükemmeliyetçilik puanları, baba tutumu demokratik olan katılımcılardan daha yüksektir. Anne-baba tutumunun çocukların gelişim dönemlerinde kendilik değerlendirmeleri üzerindeki büyük etkisinin, talepkâr, hataya izin vermeyen ve çocuk için gerekli özgürlük ortamını sağlamayan yaklaşımlarının, çocuklardaki mükemmeliyetçiliğin oluşumuna da zemin hazırladığı düşünülmektedir (Satılmış, 2010). Aile ortamında kendisine deneyim imkânı verilmeyen ve yüksek beklentilere maruz kalan kişiler, yaşamın ilerleyen dönemlerinde bu durumu içselleştirerek mükemmeliyetçi bir yapı sergileyebilmektedirler (Küçükler ve Tekin, 2018). Bu sonuçla paralel şekilde ebeveyn tutumlarını olumlu gören kişilerin mükemmeliyetçiliklerinin daha düşük olduğunu gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Walecka-Matyja, 2019). Demokratik, ilgili ve anlayışlı ebeveynlerin sağladığı güven ortamı, çocukların belirgin sınırlar dışına çıkabilme, esnek olma ve farklı koşullara uyum sağlayabilme konusunda daha başarılı ve kararlı olmalarına da imkân verebilmektedir. Oğurlu, Sevgi-Yalın ve Yavuz-Birben (2015) ise yaptıkları çalışmada mükemmeliyetçilik ve ebeveyn tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış, bu durumu da mükemmeliyetçiliğin yaşam boyu devam eden süreçte birçok faktörden etkilenip şekillenebilen bir yapı olmasıyla açıklamışlardır. Katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyinde baba tutumları açısından bir farklılık gözlenmezken, anne tutumları otoriter ve aşırı koruyucu olan katılımcıların cinsel mitlere inanma düzeyi anne tutumları demokratik olan katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Toplumda genel olarak cinsel konularda ebeveynlerle sınırlı paylaşımların olması (Torun, Torun ve Özaydın, 2011) ebeveyn-çocuk ilişkisini olumsuz etkilerken sağlıklı ve doğru bilgiye ulaşmada da bir engel olarak belirmektedir. Nitekim ebeveynle yakın ilişki ve açık iletişim, cinsel konularda bilgilenme açısından da önemli görülmüştür. Koruyucu ebeveynlerin cinsel mitlerin oluşmasında ve devam etmesinde belirleyici olduğunu belirten çalışmalar (Selam, Erensoy ve Luş, 2020), bu durumu açıklamakta dayanak oluştururken, çocuğa sağlıklı bilgiyi vermek için gerekli zeminin öncüllerinden olan ebeveynlerdeki demokratik tutumun, anne-baba eğitimiyle yakın ilişkisi de konunun etkileşimli doğasına dair önemli işaretler sunmaktadır (Uygun ve Kozikoğlu, 2020).

Araştırmanın iki temel değişkeni olan mükemmeliyetçilik ve cinsel mitler arasında ortaya konan ilişkiye destekleyen bir çalışmaya alanyazında rastlanmamakla birlikte, bu ilişkiye muhtemel açıklamalar getirmeye imkân veren çalışmalar ve yaklaşımlar bulunmaktadır. Çok yönlü yapısıyla öne çıkan mükemmeliyetçilik, duygusal sorunlardan psikopatolojik durumlara (Limburg, Watson, Hagger & Egan, 2017) kadar uzanan bir yelpazede varlığını ve etkisini gösteren bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Mükemmeliyetçi bireylerin kendileriyle birlikte ilişkide bulunduğu insanlara karşı da yüksek standartlar belirlemesi ve beklentilere girmesi, özellikle duygusal ilişkileri olumsuz etkilemektedir (Kluck, Zhuzha & Hughes, 2016). Bireylerin mükemmeliyetçi yapılarından olumsuz etkilenen ilişkilerde, çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir. Özellikle yaşanan

duygusal problemler, çiftler arasındaki cinsel sorunlarla da yakından ilişkilidir (Hartmann, Philippsohn, Heiser & Rüffer-Hesse, 2004). Mükemmeliyetçilik, cinsel tatmini olumsuz etkilerken cinsel anksiyete ve depresyonu tetikleyebilmektedir (Stoeber & Harvey, 2016). Cinsel yaşamında sorunlar yaşayan kişinin cinselliğe dair yaşadığı psikolojik zorluklarla birlikte hem partnerinden hem de cinsel deneyimden uzak kalması, esasında cinsel mitlere yönelik algıların oluşmasına da zemin hazırlayabilmektedir. Mükemmeliyetçi yapıyla ilişkili olan düşük öz-yeterlilik algısının da (Hart, Gilner, Handal & Gfeller, 1998), yanlış yargıların ve mitlerin üstüne giderek doğru bilgiye ulaşmada bir engel olabileceği düşünülmektedir. Tek yönlü bir sebep sonuç ilişkisi kurulamamakla birlikte bu durum, mükemmeliyetçilik ve cinsel mitler arasındaki doğrusal ilişkiyi ve sirküler yapıyı kavramakta bir bakış açısı sunabilmektedir.

Bu çalışmada ele alınan mükemmeliyetçilik ve cinsel mitler, çeşitli demografik değişkenler açısından değerlendirilmiş ve iki temel değişken arasındaki ilişki incelenmiştir. Çok yönlü yapısı ortaya konan bu iki kavram, derinlemesine görüşmelerle ele alınıp bireylerin yaşadığı deneyimler ve hayatlarındaki izdüşümleri açısından da incelenebilir. Mükemmeliyetçiliğin ve cinsel mitlerin bireylerin yaşamında oluşturacağı problemleri önlemek amacı ile bireylere özellikle ergenlik ve genç yetişkinlik döneminde halk sağlığı merkezlerinde, aile sağlığı merkezlerinde, okullarda, çeşitli konferanslar ve

etkinlikler düzenlemek faydalı olabilir. Ebeveynler için de yapılacak önleyici çalışmalarla, çocuklara yaklaşımları ve bu yaklaşımların ileride çocukları üzerinde nasıl etkiler oluşturabileceğine dair bilinçlendirme sağlanabilir.

Beyanname

Etik Onay ve Katılma İzni

Çalışmanın etik izinleri Beykent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler için Yayın Etiği Kurulu tarafından 01.07.2020 tarihinde onaylanmıştır.

Yayın İzni

Uygulanamaz.

Veri ve Materyallerin Mevcudiyeti

Uygulanamaz.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Finansman

Uygulanamaz.

Yazar Katkıları

SK, MEK, İE çalışmanın tasarımını oluşturmuştur. SK, İE veri toplama aşamasını yürütmüştür. SK verileri analiz etmiştir. SK, MEK, İE makalenin taslağını oluşturmuş ve kritik revizyonunu üstlenmiştir. SK çalışmanın teknik ve materyal desteğini sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin son halini okumuş ve onaylamıştır.

Kaynaklar

- Aker, S., Şahin, M. K. ve Oğuz, G. (2019). Sexual myth beliefs and associated factors in university students. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(4), 472-480.
- Antony, M. M., Purdon, C. L., Huta, V., & Swinson, R. P. (1998). Dimensions of perfectionism across the anxiety disorders. *Behaviour research and therapy*, 36(12), 1143-1154.
- Bardone-Cone, A. M., Wonderlich, S. A., Frost, R. O., Bulik, C. M., Mitchell, J. E., Uppala, S., & Simonich, H. (2007). Perfectionism and eating disorders: Current status and future directions. *Clinical Psychology Review*, 27(3), 384-405.
- Çelik, E. ve Arıcı, N. (2014). Evli bireylerin cinsel utangaçlığını etkileyen faktörlerin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(5), 1689-1707.
- Demirci, E., Çepikkurt, F., Kale, E. K. ve Güler, E. (2018). Öğretmen adaylarının mükemmeliyetçilik ve öfke eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(1), 106-121.
- Ejder-Apay, S., Özorhan, E. Y., Arslan, S., Özkan, H., Koc, E. ve Özbey, I. (2015). The sexual beliefs of Turkish men: comparing the beliefs of men with and without erectile dysfunction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 41(6), 661-671.
- Erdoğan, Ç. H., Topuz, R. ve Bahadır, Z. (2018). Examination of football players' perfectionism features and subjective stress perceptions. *Türk Spor ve Egzersiz Dergisi*, 20(3), 283-291.
- Eriş-Davul, Ö. ve Ertekin-Yazıcı, A. (2019). Üniversite yaşamının cinsel mit ve tutumlara etkisi. *Cukurova Medical Journal*, 44(4), 1432-1441.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14(5), 449-468.
- Gölbaşı, Z., Evcili, F., Eroğlu, K. ve Bircan, H. (2016). Sexual myths scale (SMS): development, validity and reliability in Turkey. *Sexuality and Disability*, 34(1), 75-87.
- Gönülateş, S. ve İmamoğlu, O. (2019). Tenisçilerde cinsiyet ve eğitim durumuna göre mükemmeliyetçilik. 2. Uluslararası Herkes için Spor ve Wellness Kongresi, Antalya.
- Greenspon, T. S. (2000). "Healthy perfectionism" is an oxymoron!: Reflections on the psychology of perfectionism and the sociology of science. *Journal of Secondary Gifted Education*, 11(4), 197-208.
- Güdü-Öz, H., Ak-Sözer, G. ve Balcı-Yangın, H. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitlere inanma durumları ve etkileyen faktörler. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 136-145.
- Güneş, M., Akçalı, H., Dede, O., Okan, A., Bulut, M., Demir, S., ... ve Sır, A. (2016). Prematür ejakülasyon olgularında cinsel mitlere inanma düzeyi. *Dicle Tıp Dergisi*, 43(2), 319-328.
- Hart, B. A., Gilner, F. H., Handal, P. J., & Gfeller, J. D. (1998). The relationship between perfectionism and self-efficacy. *Personality and Individual Differences*, 24(1), 109-113.
- Hartmann, U., Philippsohn, S., Heiser, K., & Rüffer-Hesse, C. (2004). Low sexual desire in midlife and older women: personality factors, psychosocial development, present sexuality. *Menopause*, 11(6), 726-740.
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1991). Perfectionism in the self and social contexts: conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(3), 456.
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., & Turnbull-Donovan, W. (1992). Perfectionism and suicide potential. *British Journal of Clinical Psychology*, 31(2), 181-190.
- Hibbard, D. R., & Davies, K. L. (2011). Perfectionism and psychological adjustment among college students: does educational context matter? *North American Journal of Psychology*, 13(2).

- Hollender, M. H. (1978). Perfectionism, a neglected personality trait. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 39(5), 384-384.
- Karabulutlu, Ö. ve Yılmaz, D. (2018). Üniversite öğrencilerinde cinsiyete göre cinsel mitler. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(3), 155-164.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar-ilkeler-teknikler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasu, F. ve Sohbet, R. (2019). Opinions of nursing students' about sexual myths. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 5(2), 29-42.
- Kilci, Ş. ve Özsoy, S. (2019). Evlilik hazırlığı yapan çiftlerin cinsel mitlere inanma durumları ve etkileyen faktörler. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 5(2), 1-28.
- Kiremitci, O., Gençer, T. ve Demiray, E. (2014). Öğretmenlerin mesleğe yönelik davranış ve yaşantı modellerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 66-74.
- Kluck, A. S., Zhuzha, K., & Hughes, K. (2016). Sexual perfectionism in women: Not as simple as adaptive or maladaptive. *Archives of Sexual Behavior*, 45(8), 2015-2027.
- Kukulu, K., Gürsoy, E. ve Sözer, G. A. (2009). Turkish university students' beliefs in sexual myths. *Sexuality and Disability*, 27(1), 49-59.
- Küçükler, B. ve Tekin, U. (2018). 7-8. sınıf özel okul öğrencilerinin sınav kaygısı ile anne-baba tutumları ve mükemmeliyetçi kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Aydın Sağlık Dergisi*, 4(2), 55-68.
- Limburg, K., Watson, H. J., Hagger, M. S., & Egan, S. J. (2017). The relationship between perfectionism and psychopathology: A meta- analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 73(10), 1301-1326.
- McArdle, S. (2010). Exploring domain- specific perfectionism. *Journal of Personality*, 78(2), 493-508.
- Mızrak, Ö. E. (2006). Anksiyete bozukluğu ve/veya depresif bozukluk tanısı alan hastalarda çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeği uyarlama çalışması (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Miah, M. A. A., Al-Mamun, M. A., Khan, S., & Mozumder, M. K. (2015). Sexual myths and behavior of male patients with psychosexual dysfunction in bangladesh. *Dhaka University Journal of Psychology*, 39, 89-100. Öğür, Ü., Sevgi-Yalın, H. ve Yavuz-Birben, F. (2015). Üstün yetenekli çocukların mükemmeliyetçilik özelliklerinin aile tutumu ile ilişkisi. *Turkish Studies*, 10(7), 751-764.
- Otrar, M., Dönmez, D. ve Uzel, B. (2018). Orta ergenlik dönemindeki öğrencilerin benlik algılarının mükemmeliyetçilik düzeylerini yordama gücü. *HUMANITAS-Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 235-254.
- Özdemir, Ö. ve Yılmaz, M. (2020). Sağlık Profesyonellerinin cinsel mitlere inanma durumlarının belirlenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(3), 221-232.
- Özmen, H. E. (1999). Cinsel mitler ve cinsel işlev bozuklukları (sexual myths and sexual dysfunction). *Psikiyatri Dünyası*, 2, 49-53.
- Saracaloğlu, A. S., Saygı, C., Yenice, N. ve Altın, M. (2016). Müzik ve sınıf öğretmeni adaylarının mükemmeliyetçilik ve duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(38), 70-89.
- Satılmış, M. (2010). Öğrencilerin mükemmeliyetçilik tutumları ile anne baba tutumlarının karşılaştırmalı incelenmesi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Selam, G., Erensoy, H. ve Luş, M. G. (2020). Investigation of the relationship between sexual myths and parent attitudes of Turkish women. *Nesne*, 8(17), 180-188.
- Shafraan, R., & Mansell, W. (2001). Perfectionism and psychopathology: A review of research and treatment. *Clinical Psychology Review*, 21(6), 879-906.
- Sheppard, L. A., & Ely, S. (2008). Breast cancer and sexuality. *The Breast Journal*, 14(2), 176-181.
- Sorkkila, M., & Aunola, K. (2020). Risk factors for parental burnout among Finnish parents: The role of socially prescribed perfectionism. *Journal of Child and Family Studies*, 29(3), 648-659.
- Stoeber, J., & Harvey, L. N. (2016). Multidimensional sexual perfectionism and female sexual function: A longitudinal investigation. *Archives of Sexual Behavior*, 45(8), 2003-2014.
- Şahbaz, T. (2017). Cinsel mitlerin cinsel işlev bozukluğu ve kaygı üzerine etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Torun, F., Torun, S. D. ve Özyayın, A. N. (2011). Men's belief in sexual myths and factors effecting these myths. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 24, 24-31.
- Tuncer, B. ve Voltan-Acar, N. (2006). Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerinin incelenmesi. *Kriz Dergisi*, 14(2), 1-15.
- Ulu-Kalın, Ö. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarında mükemmeliyetçilik. *Studies in Educational Research and Development*, 4(1), 1-25.
- Uyar-Ekmen, B., Özkan, M. ve Gül, T. (2017). İnfertilite tedavisi gören kadınlarda cinsel mitlere inanma düzeyi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20(3), 209-217.
- Uygun, N. ve Kozikoğlu, İ. (2020). Çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ebeveynlerin tutumlarının incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1494-1507.
- Walecka-Matyja, K. (2019). Predictive role of retrospective assessment of parental attitudes of fathers vs. perfectionism and self-esteem of women in early adulthood. *Psychatrica Polska*, 53(2), 325-339.
- World Health Organization. (2015). Sexual health, human rights and the law.
- Yılmaz, F. Ö., Erişen, M. A. ve Banaz, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeylerinin değerlendirilmesi. *Journal of Healthcare Management and Leadership*, 1, 27-39..